

**ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ: ΧΛΩΡΙΔΑ ΚΑΙ ΠΑΝΙΔΑ**

Παράθυρο στη φύση: Χρώματα, αρώματα και γεύσεις

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΒΑΘΜΙΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το πρόγραμμα αυτό προσφέρεται για τους/τις μαθητές/μαθήτριες της Προδημοτικής και της Α', Β', Γ' τάξης της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα είναι μονοήμερο (9:00 - 13:30), αλλά μπορεί να επεκταθεί μέχρι τις 16:30.

Σημείωση 1: Το πρόγραμμα που παρουσιάζεται πιο κάτω εκτείνεται μέχρι τις 13:30. Σε περίπτωση που η ομάδα επιθυμεί την επέκτασή του μέχρι τις 16:30, τότε αυτό μπορεί να επεκταθεί με επιπλέον ανατροφοδοτικές δραστηριότητες, μετά από συνεννόηση των συνοδών εκπαιδευτικών με το προσωπικό του ΚΠΕ.

Σημείωση 2: Σε συνεργασία με το προσωπικό του ΚΠΕ και τους/τις συνοδούς εκπαιδευτικούς, το γενικό πλαίσιο εφαρμογής του προγράμματος, όπως παρουσιάζεται παρακάτω, μπορεί να αναπροσαρμοστεί και να διαφοροποιηθεί ως προς τις δραστηριότητες και τον τρόπο ανάπτυξής του, με βάση τις ανάγκες της κάθε ομάδας. Η ανάπτυξη του πιο κάτω προγράμματος, όπως επίσης και οι δραστηριότητές του είναι ενδεικτικές.

Σημείωση 3: Στο ΚΠΕ λειτουργεί κυλικείο.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/μαθήτριες αναμένεται να:

- Εισαχθούν στην έννοια της βιοποικιλότητας μέσα από τη μελέτη της χλωρίδας και της πανίδας που εντοπίζουν στον χώρο του ΚΠΕ Κοιλαίου.
- Γνωρίσουν και να εξοικιωθούν με βασικές έννοιες όπως: δάσος (κωνοφόρα/πλατύφυλλα δέντρα), καρποφόρα δέντρα, βότανα/αρωματικά φυτά, καλλωπιστικά φυτά.
- Εξοικιωθούν, μέσα από επιτόπιες διερευνήσεις στον χώρο, με διαφορετικά είδη βλάστησης.
- Αναγνωρίσουν τα επίπεδα βλάστησης.
- Μελετήσουν τα φυτά μέσω των αισθήσεών τους.
- Αναγνωρίσουν τα στάδια ανάπτυξης των φυτών.
- Αντιληφθούν τις σχέσεις αλληλεξάρτησης που αναπτύσσονται μεταξύ βιοτικών και αβιοτικών παραγόντων που υπάρχουν σε ένα οικοσύστημα.
- Αναπτύξουν ικανότητες παρατήρησης, καταγραφής δεδομένων και κριτικής σκέψης μέσα από την επαφή τους με τη φύση.
- Συνειδητοποιήσουν την προσωπική και συλλογική ευθύνη για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας ενός τόπου.
- Εισηγηθούν τρόπους προστασίας της βιοποικιλότητας της Κύπρου.

ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

9:00 – 9:30 Αφιξη, καλωσόρισμα και ξενάγηση στο ΚΠΕ Κοιλανίου

Συζήτηση για το πρόγραμμα και τους κανόνες που διέπουν την εφαρμογή του.

9:30 – 10:15 Εισαγωγή

Είδη και επίπεδα βλάστησης

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται τον υπαίθριο χώρο του ΚΠΕ και μέσα από την εμπλοκή τους σε παιγνιώδεις δραστηριότητες εισάγονται στην έννοια της βιοποικιλότητας, γνωρίζουν τα είδη και επίπεδα βλάστησης και αναγνωρίζουν τα στάδια ανάπτυξης των φυτών.

10:15 – 10:30 Διάλειμμα

10:30 – 12:00 Μελέτη πεδίου

Γνωριμία με τα βότανα και τα αρωματικά φυτά

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται τον βοτανικό κήπο του ΚΠΕ και έρχονται σε επαφή με τα διάφορα βότανα και αρωματικά φυτά (παρατηρούν, αγγίζουν, μυρίζουν, αναγνωρίζουν). Εντοπίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των φυτών και τα μελετούν με τη χρήση μεγεθυντικών φακών. Φυτεύουν το δικό τους αρωματικό φυτό. Προβληματίζονται κατά πόσον έχουν συναντήσει τα φυτά αυτά σε διαφορετικές μορφές στην καθημερινή τους ζωή και συζητούν για τη σπουδαιότητα και τη χρήση τους. Συλλέγουν φύλλα βοτάνων – αρωματικών φυτών για παρασκευή διάφορων σκευασμάτων, ανάλογα με τα διαθέσιμα υλικά και τον χρόνο. Αναζητούν έντομα, πουλιά, ερπετά που υπάρχουν στον βοτανόκηπο και εντοπίζουν στοιχεία που μαρτυρούν την παρουσία τους.

Γνωριμία με τα καρποφόρα δέντρα

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται το περιβόλι του ΚΠΕ και έρχονται σε επαφή με τα καρποφόρα δέντρα της περιοχής. Μέσα από παιγνιώδεις δραστηριότητες τα αναγνωρίζουν και εντοπίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Παρατηρούν τα φύλλα, μελετούν το χρώμα και την υφή και διακρίνουν τα διαφορετικά σχήματά τους. Κατηγοριοποιούν τα δέντρα σε φυλλοβόλα και αιθαλή. Προβληματίζονται για το τι γίνεται όταν ένα φύλλο πέφτει στο έδαφος. Ανάλογα με την εποχή που διεξάγεται το πρόγραμμα μαζεύουν και γεύονται τους ώριμους καρπούς. Γνωρίζουν τρόπους αξιοποίησής τους στη διατροφή μας. Αναζητούν έντομα, πουλιά, ερπετά που υπάρχουν στο περιβόλι και εντοπίζουν τα βιοδηλωτικά τους ίχνη.

Γνωριμία με τα δασικά δέντρα (κωνοφόρα, πλατύφυλλα)

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται τον δασικό χώρο του ΚΠΕ και έρχονται σε επαφή με τα δασικά δέντρα. Γνωρίζουν τα διάφορα είδη και τα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα. Υιοθετούν το δικό τους δέντρο, το παρατηρούν και αξιοποιούν πρακτικούς τρόπους μέτρησης για τον υπολογισμό του ύψους και της ηλικίας του. Μέσα από ενεργητική ακρόαση παραμυθιού κατανοούν τη σημασία των δασικών δέντρων στη ζωή μας. Αναζητούν έντομα, πουλιά, ερπετά που υπάρχουν στη δασική

έκταση και εντοπίζουν στοιχεία που μαρτυρούν την παρουσία τους. Μέσα από κινητικό παιχνίδι αναπαριστούν το δασικό οικοσύστημα και υποδύονται ζωντανούς οργανισμούς που ζουν στο δάσος.

12:00 – 13:30 Μελέτη πεδίου

Επίσκεψη στον γέρο πλάτανο, το αιωνόβιο δέντρο της Αγίας Μαύρης

Οι μαθητές/μαθήτριες επισκέπτονται παραποτάμιο οικοσύστημα που βρίσκεται στην περιοχή της Αγίας Μαύρης και παρατηρούν τα είδη χλωρίδας και πανίδας του. Εντοπίζουν το αιωνόβιο δέντρο της περιοχής και μελετούν τα χαρακτηριστικά του. Συζητούν σχετικά με τη σημασία των φυτών στη ζωή μας και συνειδητοποιούν την προσωπική και συλλογική ευθύνη για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας ενός τόπου. Δημιουργούν κώδικα προστασίας της κυπριακής βιοποικιλότητας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ – ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ/ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

13:30 – 16:30 Επιστροφή στο ΚΠΕ – Δημιουργικές δραστηριότητες

Σε περίπτωση που επιλεγεί από την ομάδα το ολόημερο πρόγραμμα (9:00 - 16:30), οι μαθητές/μαθήτριες συνεχίζουν το πρόγραμμα με ανατροφοδοτικού τύπου δραστηριότητες όπως:

- Επίσκεψη σε τοπικό εργαστήριο παρασκευής προϊόντων.
- Κατασκευή απολιθωμάτων φύλλων με τη χρήση πηλού.
- Κατασκευή βομβών από σπόρους.
- Εικαστικές δημιουργίες με θέμα τα φυτά του βοτανικού κήπου.
- Παρασκευή προϊόντων από τους καρπούς που παράγονται στο περιβάλλον του ΚΠΕ.
- Δημιουργία φυτολογίου από δείγματα που συνέλεξαν.

Στο απογευματινό πρόγραμμα οι μαθητές/μαθήτριες έχουν μεσημεριανό διάλειμμα. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν να έχουν μαζί τους μεσημεριανό φαγητό ή το σχολείο μπορεί να κάνει διευθετήσεις για να γευματίσουν σε εστιατόριο της περιοχής.

Συστήνεται όπως οι μαθητές/μαθήτριες:

- Έχουν φωτογραφική μηχανή ή βιντεοκάμερα.
- Έχουν μαζί τους κασετίνα στην οποία να υπάρχουν ψαλίδι, γόμα, μολύβια και χρώματα.
- Είναι κατάλληλα ντυμένοι/ντυμένες, με βάση τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν κάθε φορά στην περιοχή.
- Έχουν μαζί τους παγούρι με νερό, και δεκατιανό ή κάτι ελαφρύ για να φάνε.
- Φορούν αθλητικά παπούτσια ή παπούτσια για περπάτημα.
- Τα φύλλα εργασίας, τα όργανα ή οποιοσδήποτε άλλος εξοπλισμός χρειάζεται για την εφαρμογή των προγραμμάτων, παρέχονται από το ΚΠΕ.